

عنوان اثر: اخلاق پروتستان و روح سرمایه‌داری

مؤلف / مترجم: ماکس وبر / عبدالمعبود انصاری

ناشر / سال نشر: سمت / ۱۳۷۱

بررسی شکلی

متن ترجمه اگر چه در ظاهر روان و رسا می‌نماید، متأسفانه به‌خاطر نواقص متعدد در ترجمه و بدفهمی یا جانداختن قسمت‌هایی از جمله‌ها و بخش‌های کتاب، ترجمه‌ای نارسا، در موارد زیادی اشتباه و ناقص از کار درآمده است.

از لحاظ رعایت قواعد ویرایش و نگارش خالی از اشکال نیست. این اثر، از لحاظ صفحه‌آرایی در حد متوسط و از نظر حروف‌نگاری ضعیف است، صحافی مناسبی دارد و طرح روی جلد، طرح مشترک کتاب‌های منتشر شده توسط انتشارات سمت است. صرف‌نظر از اشکالات ترجمه‌ای و موضوع آن، حجم کتاب مناسب درس ۲ واحدی است.

بررسی محتوایی

با توجه به اینکه اثر مورد بررسی را یکی از جامعه‌شناسان برجسته نوشته است، باید گفت کیفیت اصطلاحات تخصصی بسیار خوب است. اما در کار

معادل‌گذاری و ترجمه اصطلاحات یا آوردن معادل‌های آنها، همه جا دقت کافی صورت نگرفته است.

نویسنده کتاب برای تفهیم مطلب از ابزارهای استدلال، مقایسه، ذکر مثال، آوردن شواهد و آمار و اطلاعات مرتبط و ... استفاده زیادی کرده است. این اثر، منبعی جامع برای دروس «نظریه‌های جامعه‌شناسی»، «جامعه‌شناسی دین» و حتی «روش تحقیق» نیست و صرفاً می‌تواند به عنوان منبعی کمکی یا مرجع استفاده شود.

محتوای اثر با عنوان و فهرست مطالب آن کاملاً هماهنگ است. این کتاب، یک اثر کلاسیک در حوزه علوم اجتماعی و کاملاً بدیع است. نظم منطقی و انسجام مطالب در هر فصل و کل اثر خوب است. این کتاب به عنوان یک اثر ماندگار و محققانه از حیث تتبع و استفاده از منابع و شواهد و یادآوری آنها متناسب با زمانه خود است و کاملاً برجسته و خصلت‌الگویی دارد.

مهم‌ترین جهت‌گیری علمی در این اثر، توجه به ابعاد ذهنی پدیده‌های اجتماعی از یک سو و نشان دادن نقش فرهنگ و دین در تحولات اجتماعی است. اصولاً اثر ارتباطی با فرهنگ و ارزش‌های اسلامی و مسائل مربوط به نظام جمهوری اسلامی ندارد، اما در کل جهت‌گیری عملی اثر با آموزه‌های انقلاب اسلامی همسو است، چرا که نقش دین را در عرصه تحولات نشان می‌دهد.

این کتاب، یک اثر علمی است و از نظر اجتماعی، سیاسی و فرهنگی هیچ‌گونه اثر تخریبی ندارد.

صداقت، امانت‌داری و رعایت اصول ترجمه در این کار، با وجود زحمت مترجم و ویراستار، در سطح شایسته و مورد انتظار ایشان و متناسب با چنین اثر مهمی دیده نمی‌شود. با وجود اشاره مترجم انگلیسی (پارسونز) به اصرار بر ترجمه یادداشت‌های نویسنده (ماکس وبر) و ضرورت آوردن آنها در کتاب، متأسفانه این یادداشت‌ها که برای فهم مقصود وبر بسیار مهم‌اند و به ویژه حاوی پاسخ‌ها و توضیحات وی به منتقدان، بیش از ۱۵ سال پس از انتشار اولیه مقالات وبر هستند (از فاصله ۱۹۰۴ تا ۱۹۲۰) مترجم ترجمه نکرده است. در خصوص کاستی‌ها و مشکلات موجود در این ترجمه، انتقاداتی در محافل دانشگاهی ایران به‌طور شفاهی یا کتبی در

اخلاق پروتستان و روح سرمایه‌داری ۱۹۹

سال‌های گذشته اظهار شده است. از جمله در مقاله‌ای باعنوان: «ترجمه تأسف‌بار یک اثر کلاسیک» به موارد زیادی از مصادیق آنچه گفته شد، اشاره شده است.

پیشنهادها

در کل باید گفت، با توجه به نواقص فراوان این ترجمه، بهتر است به سازمان سمت پیشنهاد شود از تجدید چاپ این کتاب به صورت فعلی خودداری کنند و علاقه‌مندان از ترجمه دیگری که عبدالکریم رشیدیان و همکارشان انجام و به کمک انتشارات علمی و فرهنگی منتشر شده است، استفاده نمایند.

پښتونستان ښار علمي او مطالعاتي مرکز
پرتال جامع علوم انساني